

**ПЕДАГОГИКАЛЫҚ
ТЕХНОЛОГИЯЛАР
КЛАССИФИКАЦИЯСЫ.
Витагендік оқыту**

ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫҢ КЛАССИФИКАЦИЯСЫ
(Г.К.СЕЛЕВКО БОЙЫНША)

- ҚОЛДАНУ ДЕЙГЕЙІНЕ ОРАЙ;**
- ФИЛОСОФИЯЛЫҚ НЕГІЗДЕМЕСІНЕ ОРАЙ;**
- ПСИХИКАЛЫҚ ДАМУДЫҢ БАСТЫ ЫҚПАЛЫНА ҚАРАЙ;**
- МЕҢГЕРУ КОНЦЕПЦИЯСЫНА ҚАРАЙ;**
- МАЗМҰН МЕН ҚҰРЫЛЫМДЫҚ СИПАТЫНА ҚАРАЙ;**
- ҰЙЫМДАСТЫРУ ТҮРІНЕ ҚАРАЙ;**
- ТАНЫМ ӘРЕКЕТІН БАСҚАРУ ТИПІНЕ ҚАРАЙ;**
- БАЛАҒА ҚАТЫНАСЫНА ҚАРАЙ;**
- БАСЫМ ӘДІСІНЕ ҚАРАЙ;**
- ОҚУШЫЛАРДЫҢ КАТЕГОРИЯЛАРЫНА ҚАРАЙ;**

ҚОЛДАНУ ДЕЙГЕЙІНЕ ОРАЙ

```
graph TD; A[ҚОЛДАНУ ДЕЙГЕЙІНЕ ОРАЙ] --> B[ЖАЛПЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ]; A --> C[ЖЕКЕ ПӘНДІК\ САЛАЛЫҚ]; A --> D[МОДУЛЬДЕНГЕН, ЖЕРГІЛІКТІ];
```

ЖАЛПЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ

ЖЕКЕ ПӘНДІК\ САЛАЛЫҚ

МОДУЛЬДЕНГЕН, ЖЕРГІЛІКТІ

ФИЛОСОФИЯЛЫҚ НЕГІЗДЕМЕСІНЕ ОРАЙ

МАТЕРИАЛИЗМ
ИДЕАЛИЗМ

ДИАЛЕКТИКА
МЕТАФИЗИКА

ҒЫЛЫМИ
ТАБИҒИНЕГІЗДІЛІК

ГУМАНИСТІК
АНТИГУМАНИСТІК

АНТРОПОСОФИЯ
ТЕОСОФИЯ

ПРАГМАТИЗМ
ЭКЗЕСТЕНЦИАЛИЗМ

ПСИХИКАЛЫҚ ДАМУДЫҢ БАСТЫ ҮҚПАЛЫНА ҚАРАЙ

БИОГЕНДІ

СОЦИОГЕНДІ

ПСИХОГЕНДІ

ИДЕАЛИСТІК

МЕҢГЕРУ КОНЦЕПЦИЯСЫНА ҚАРАЙ

Ассоциативті \рефлекторлық

Дамытушы

Тәжірибелеуші

Бихевиористік

Гештальт технологиялар

Суггессивті

Нейролингвистикалық

МАЗМҮН МЕН ҚҰРЫЛЫМДЫҚ СИПАТЫНА ҚАРАЙ

**БІЛІМ БЕРУШІ
\\ ТӘРБИЕЛЕУШІ**

**ЗАЙЫРЛЫ
\\ ДІНИ**

**ЖАЛПЫ БІЛІМ БЕРУ
\\ КӘСІПТІК БІЛІМ БЕРУ**

**ГУМАНИСТІК
\\ ТЕХНОКРАТТЫҚ**

**МОНОТЕХНОЛОГИЯЛАР
\\ ПОЛИТЕХНОЛОГИЯЛАР**

ҰЙЫМДАСТЫРУ ТҮРІНЕ ҚАРАЙ

**Сынып сабақтық
Альтернативтік**

**Академиялық
Клубтық**

**Жеке
Топтық**

Ұжымдық

Даралап оқыту

ТАНЫМ ӘРЕКЕТІН БАСҚАРУ ТИПІНЕ ҚАРАЙ

ДӘСТҮРЛІ
ДӘРІС

КЕҢЕСШЛІК
ЖҮЙЕСІ

ОҚЫТУДЫҢ
ТЕХНИКАЛЫҚ
ҚҰРАЛДАРЫ
АРҚЫЛЫ
ОҚЫТУ

ШАҒЫН
ТОПТАР
ЖҮЙЕСІ

ОҚУЛЫҚ
АРҚЫЛЫ
ОҚЫТУ

КОМПЬЮТЕРЛІК
ОҚЫТУ

РЕПИТИТОР
ЖҮЙЕСІ

БАҒДАРЛАМАЛАП
ОҚЫТУ

БАЛАҒА ҚАТЫНАСЫНА ҚАРАЙ

АВТОРИТАРЛЫҚ

ЭЗОТЕРИКАЛЫҚ

ДИДАКТИКО\
ӘЛЕУМЕТТІК\
ПЕДАГОГИКА
ЦЕНТРЛЕНГЕН

ЕРКІН ТӘРБИЕ

ТҰЛҒАҒА
БАҒЫТТАЛҒАН

ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ

ІЗГІЛІК

БАСЫМ ӘДІСІНЕ ҚАРАЙ

ДОГМАТИКАЛЫҚ\РЕПРОДУКТИВТІК

ТҮСІНДІРМЕЛІ\ИЛЛЮСТРАТИВТІК

ДАМУШЫЛЫҚ

ПРОБЛЕМДІК\ІЗДЕНУШІЛІК

ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ

БАҒДАРЛАМАЛЫҚ

ДИАЛОГТЫҚ

ОЙЫН

ӨЗІНДІК ДАМУ

КОМПЬЮТЕРЛІК

**Толықтыра
оқыту**

Виктимологиялық

Оза оқыту

**Дарынды
баламен жұмыс
технологиясы**

**Жаппай
қамтып
оқыту**

**ОҚУШЫЛАРДЫҢ
КАТЕГОРИЯЛАРЫНА
ҚАРАЙ**

**Қиын
оқушылармен
жұмыс
технологиясы**

Оқу-тәрбие үрдісінде оқушының өмір тәжірибесіне сүйену идеясы төмендегі бағыттардың тұжырымдамаларында даму тапқан:

- **Тұлғаға бағдарланған оқыту** (Белухин Д.А., Зеер Э. Ф., Якиманская И.С.)
- **Ынтымақтастық педагогикасы** (Амонашвили Ш.А.)
- **Эвристикалық оқыту теориясы** (Хуторской А.В.)
- **Оқытуды дифференциациялау** (Унт И. Э.)
- **Проблемдік оқыту теориясы**(Лернер И.Я., Махмутов М.И., Скаткин М.М.)
- **Дамыта оқыту теориясы** (Давыдов В. В., Занков Л. В.)
- **Ұжымдық оқыту технологиясы** (Дьяченко В. К.)
- **Шығармашылық тапсырмаларды шешу технологиясы** (Альтшуллер А.Г.)
- * Бұл теорияларда өмірлік тәжірибе оқу материалын иллюстрациялауға, мәселелі ситуациялар тудыруға және одан шығу жолын іздестіруге қолданылғанымен, оқу-тәрбие үрдісін ұйымдастырудың негізі ретінде қолданыс таппаған.

Сіздің ойыңызша оқушылардың өмірден алған тәжірибелерінің мазмұндық көлемі мен деңгейі қандай?

1. Көлемі кішігірім, мазмұны аз - 20%
2. Оқу үрдісінде қолдануға жетерліктей көлемді және мазмұнды – 50%
3. Жеткілікті деңгейде бай өмірлік тәжірибе – 30%

«Vita» лат. - «Өмір»
«gen» грек. – «Тәжірибе»

«адамның өмірлік тәжірибесі»

Витагенді оқыту білім беру үрдісінің түрін түбегейлі өзгертіп, тұлғаның өмір тәжірибесін жаңа білімді игерудің көзі ретінде ұғынуға мүмкіндік береді.

Витагендік
оқыту

Витагендік тәжірибе жинақтау үдерісі өмір бойы еш үзіліссіз жүріп отырады.

Витагендік технологияның алғашқы арналары академик, педагогика ғылымдарының докторы А.С.Белкин ізденістерінен бастау алады.

Витагендік оқыту дегеніміз – мұғалім мен оқушының бірлескен іс-әрекетінің белгілі бір мақсатқа бағытталуы, сабақ үдерісінің оқушының жинақтаған тәжірибесі арқылы ұйымдастырылуы, оқушылардың ұжымдық тәжірибелерінің жүзеге асуы. Витагендік оқытуды ұйымдастыру сабақ жүйесі мен технологиясын өзгертуге мүмкіндік береді. Сондай-ақ мұғалімнің оқушыларға берілетін материалдағы витагендік ақпараттан хабардар болуы тиіс. Ең бастысы, витагендік оқыту оқушылардың тәжірибелерін белсендірумен қатар, жинақтаған өмірлік тәжірибелерін жүзеге асыратын витагендік мүмкіндіктерін қалыптастырады

Оқытудың мақсаты

- * Тұлғаның интеллектуалдық, психологиялық мүмкіндігін өздігінен белсендендіру

Мұғалім міндеті

- * Өмірден алған тәжірибені пайдаланып өмірлік тәжірибеге айналдыру

Оқушы ролі

- Оқушыны таным үрдісінің теңқұқылы қатысушысы ретінде, құнды тәжірибелік білім иесі ретінде қарастыруға мүмкіндік береді.

Бұл қатынаста оқушы тек таным әрекетінің объектісі ғана емес, сонымен бірге субъект ролін атқарады.

ГЛОССАРИЙ

- **Өмірден алған тәжірибе** – естің ұзақ мерзімді резервіне қойылып, қажетті жағдайда қайта қолданылуға дайын тұлғаның игілігіне айналған өмірлік ақпарат. Тұлғаның бастан кешірген, белгілі бір құндылығы бар тұжырымдар, естеліктер, сезімдер, оқиғалардың жиынтығы.
- **Өмірлік тәжірибе** – тұлға үшін аса құндылығы жоқ, бастан кешірмеген, өмір әрекетінің кейбір жақтары туралы ғана сырттай ақпарат ұсынатын өмірлік ақпарат.
- **Витагендік тәжірибе** – адам үшін мағызы артқан, өмірлік тәжірибені жинақтау үрдісінің нәтижесі.

Витагендік оқыту мүмкіндік береді:

- Оқушылар мен мұғалімдердің өмір тәжірибесіне үңілу және сүйену оқу үрдісінде жекелік қатынас тудыруға мүмкіндік береді.
- Өмірлік тәжірибені жүйелі дамытуды қолға алу оқушыларда өмірде болып жатқан оқиғаларға назар аударуға, білім қорын жинақтауға әдет тудырады.

Витагендік оқытуды жүзеге асыру жүйесі

1. Сырттай бақылау арқылы витагендік тәжірибенің мазмұнын анықтау
2. Витагендік тәжірибені сауалдау арқылы анықтау
3. Білімі беру үрдісінің барлық қатысушыларымен ауызша талдау, әңгімелеу көмегімен витагендік тәжірибені анықтау
4. Витагендік тәжірибені анализдеу, өзара байланыстарды қарастыру..
5. Өмірде алған тәжірибелер арасынан қажетті базалық, тұрақты, құнды тәжірибені бөліп алу
6. Витагендік тәжірибені ғылымның басқа салаларымен байланыстыра классификациялау.
7. Педагогикалық ықпалдың мақсатты мүмкіндігін анықтау
8. Витагендік тәжірибені қолдану салалары мен мүмкіндіктерін анықтау
9. Оқушының өмірден алған тәжірибесін витагендік тәжірибеге айналдырып, толық түсінік орнату.

Витагендік оқытудың әдістері

- **Өмірден өткен тәжірибені анализдеу әдісі**
- **Оқушылардың өмірлік тәжірибелерін ояту әдісі**
- **Білімдік моделдің аяқталмаған бөлігін қосымша аяқтау**
- **Ұсынылған тапсырмалардың шығармашылық моделін жасау**
- **Өлі және тірі табиғаттың объектілерін «сөйлету»**
- **Көркем әдеби, техникалық шығармаларды иллюстрациялау**
- **Витагендік талдау әдісі**
- **Витогендік аналогия**

Витагендік ақпараттың витагендік тәжірибеге айналу кезеңдері

1. **Витагендік ақпаратты алғашқы қабылдау кезеңі**
2. **Бағалаушы\сүзгілеуші кезең (тұлға өзі үшін ақпараттың маңызды анықтайды)**
3. **Орнықтыру кезеңі (витагендік ақпараттың өажеттіліген байласыты мерзімдік еске сақтау, ұғыну)**

Витагендік ақпарат көздері

- Ақпарат көздерінің әсері (көркем шығарма, газет, журналдар, телевидение)
- Табиғаттағы, қоғамдағы, тұрмыстағы, өмірдегі байқаған бақылаулары;
- көркем туындылардан алған әсер (әуен, картина, бұйымдар, т.б.)
- түрлі іс\әрекет кезінде
- оқу\тәрбие үрдісі

НАЗАР АУДАРҒАНДАРЫҢЫЗҒА
РАХМЕТ

